

فواید اجتماعی حرف‌های خاله زنکی!

7 قرن پس از شعر معروف سعدی، «سه کس را شنیدم که غیبت رواست»، تحقیقی جدید نشان می‌دهد که غیبت کردن می‌تواند با تشویق افراد به همکاری، تاثیر مثبتی روی جامعه داشته باشد.

7 قرن پس از شعر معروف سعدی، «سه کس را شنیدم که غیبت رواست»، تحقیقی جدید نشان می‌دهد که غیبت کردن می‌تواند با تشویق افراد به همکاری، تاثیر مثبتی روی جامعه داشته باشد.

تحقیق تازه‌ای نشان می‌دهد که غیبت می‌تواند با جلوگیری از رفتارهای قلدر منبانه و تشویق به همکاری برای جامعه مفید باشد.

گروهی از پژوهشگران، برخلاف باور رایج که غیبت کردن و محرومیت اجتماعی کارهای غیر اخلاقی هستند که باید از آنها اجتناب کرد، ادعا می‌کنند که به اشتراک گذاشتن "اطلاعات آبروبر" می‌تواند اثر مثبتی بر روی جامعه داشته باشد.

طبق این تحقیق که در نشریه سایکولوژی ساینس منتشر شده، غیبت می‌تواند به نجات گروه‌های اجتماعی از خطر قلدر منشی، تشویق به همکاری و ممانعت از این که آدم‌های خوب بخواهند از کوره دربروند کمک کند.

دکتر متیو فینبرگ از پژوهشگران دانشگاه استنفورد می‌گوید: «گروه‌هایی که به اعضایشان اجازه شایعه پراکنی می‌دهند، بهتر از گروه‌هایی که اعضایشان را از غیبت و حرف زدن در مورد شایعات باز می‌دارند، همکاری و بازداری از خودخواهی را تقویت می‌کنند. و گروه‌هایی که بتوانند راجع به شایعات صحبت کنند و مانع از ورود افراد غیر قابل اعتماد به گروه می‌شوند، عملکرد بهتری دارند. به رغم که هر دو این رفتارها می‌توانند مورد سوء استفاده واقع شوند، اما داده‌های ما نشان می‌دهد که آنها خدمت بزرگی به گروه و جامعه می‌کنند».

این گروه، 216 داوطلب را به چند گروه تقسیم کردند و از آنها خواستند تا بازی‌ای را انجام دهند که در آن باید تصمیم‌های مالی بگیرند که به گروهشان سود می‌رساند.

قبل از رفتن از هر مرحله به مرحله بعدی و هم گروه شدن با یک گروه جدید، شرکت کنندگان می‌توانستند در مورد اعضای گروه قبلی خود غیبت کنند.

سپس اعضای گروه بعدی می‌توانستند این اطلاعات را برای منزوی کردن یک شرکت کننده مزنون استفاده کنند تا خود را با آنها که تصور می‌کردند شرکای خوبی خواهند بود هم‌پیمان کنند.

به این ترتیب و به کمک غیبت می‌توان افرادی را که رفتارهای خودخواهانه دارند، از فعالیت‌های اجتماعی اخراج کرد. این کار به کل گروه سود می‌رساند، چون اعضای خودخواه‌تر دیگر نمی‌توانند از اعضای دیگر گروه برای رسیدن به منافع شخصی خود سوء استفاده کنند.

دکتر راب ویلر، استاد جامعه شناسی دانشگاه استنفورد می‌گوید: «با حذف نخاله‌ها، افراد با روحیه مشارکتی‌تر راحت‌تر می‌توانند بدون ترس از مورد سوء استفاده واقع شدن، در فعالیت‌های اجتماعی سرمایه گذاری کنند».

در این آزمایش‌ها، وقتی همه دیدند که افراد خودخواه با انزوا مواجه می‌شوند، رفتارهای خود را اصلاح کردند و در گروه‌های بعدی رفتاری همکارانه‌تر از خود نشان دادند.

در مقابل، در گروه‌های نانشاس مانند خیلی از گروه‌های اجتماعی اینترنتی، عدم مسئولیت و پاسخگویی موجب تقویت رفتارهای ضد اجتماعی می‌شوند.

دکتر ویلر می‌گوید: «آنهایی که رفتار خود را اصلاح نمی‌کنند، و به رغم خطر غیبت و طرد از جامعه کماکان رفتار خودخواهانه دارند، عموماً هدف آن دسته از اعضای گروه که از آنها آسیب دیده بودند قرار می‌گرفتند، تا به اعضای آینده گروه در مورد رفتار غیر قابل اعتماد آنها هشدار دهند. این گروه‌های آینده سپس می‌توانستند افراد خودخواه دیگر را نیز شناسایی و حذف کنند، و مطمئن شوند که دیگر مورد سوء استفاده قرار نمی‌گیرند».

وی افزود: «به رغم بار معنایی منفی، ترکیب غیبت و طرد افراد ناخوشایند از اجتماع، اثر بسیار مثبتی بر سطح همکاری در گروه‌ها دارد. من فکر می‌کنم که این یکی از مکانیزم‌هایی است که افراد را به راست‌گویی و راست‌کرداری وا می‌دارد، و می‌تواند توضیح دهد که چرا در گروه‌هایی که اعضا کاملاً ناشناس هستند، رفتارهای مثبت دیده نمی‌شوند»